

Zdravotní stránka chovu australského honáckého psa: povinná x doporučená zdravotní vyšetření

BAER

Oboustranně slyšící jedince identifikovat pouze za pomoci audiometrického vyšetření (BAER).

Touto metodou zaznamenáváme akustické evokované potenciály. Před provedením vlastní testace jsou zvířata podrobena klinickému a neurologickému vyšetření a uvedena do mírné sedace, případně narkózy. Uši jsou nejprve prohlédnuty otoskopem a v případě nutnosti také vyčištěny. Poté je každé ucho stimulováno přes přiložená sluchátka zvukovým signálem o intenzitě 90 dB a frekvenci 20 Hz. Takto vyvolané elektrické potenciály sluchové dráhy jsou pak odváděny jemnými jehličkovými elektrodami, umístěnými pod kůží na hlavě. U zdravých zvířat se pak objeví typická křivka, čítající 5 vln. V případě psa postiženého kongenitální hluchotou pak pozorujeme pouze vodorovnou linii. Testaci štěňat lze provádět od stáří šesti týdnů.

Provádí specializovaná pracoviště na různých místech v ČR.

DKK

Dysplazie kyčelního kloubu je dědičně podmíněný chybný vývoj kyčelních kloubů. Jedná se tedy o vývojové, nikoli vrozené, onemocnění s polygenní dědičností. Na jeho vzniku se podílí kromě dědičnosti, která je daná genetickou informací, i faktory vnějšího prostředí. Pro vznik onemocnění je typická laxita kyčelních kloubů.

Zhotovit RTG snímek kyčelních kloubů psa pro posouzení dysplazie kyčelních kloubů k získání podkladů pro potřeby chovu je oprávněn pouze veterinární lékař, člen Komory veterinárních lékařů České republiky a držitel osvědčení o splnění podmínek k výkonu veterinární léčebné a preventivní činnosti, který má k dispozici RTG pracoviště, na němž je možné zhotovit expozičně, projekčně a z hlediska identifikace správný snímek. Posoudit RTG snímek kyčelních kloubů psa na dysplazii kyčelních kloubů k získání podkladů pro potřeby chovu je oprávněn pouze veterinární lékař, člen Komory veterinárních lékařů České republiky, který má osvědčení pro posuzovatele DKK a DLK a je zapsán do seznamu specialistů na posuzování dysplazie kyčelních kloubů a dysplazie loketních kloubů, vedeném při Komoře veterinárních lékařů ČR. KCHMPP o.s. nemá pro plemeno ACD žádného smluvního posuzovatele, pro splnění podmínek chovnosti jsou akceptovány výsledky od všech posuzovatelů z výše uvedeného seznamu KVL. Jde o vyšetření nezbytné pro zařazení psa/feny do chovu. RTG pro potřeby chovu plemene ACD se provádí nejdříve ve věku 12 měsíců.

DLK

Dysplazie loketního kloubu je komplexní onemocnění, jehož podkladem je osteochondróza – defekt v kostnatění chrupavky v rostoucí kosti. Dysplazie lokte je souhrnný název pro 4 různé patologické stavy: fragmentovaný processus coronoideus (FCP), volný processus anconeus (UAP - z angl. ununited anconeal process), osteochondróza hlavice kosti pažní (OCD – z angl. osteochondritis dissecans) a inkongruita (nepravidelnost) kloubních ploch lokte.

Pro zhotovení a vyhodnocení RTG loktů platí stejná pravidla jako pro RTG DKK.

DOV

Jedná se o klinické vyšetření oka. První místo v řadě dědičných chorob oka zastává zcela jednoznačně onemocnění sítnice, označované jako progresivní retinální atrofie (PRA). Jedná se o postupné odumírání speciálních buněk, vystylajících oční kouli a odpovědných za příjem světelných paprsků.

Provádí specializovaná pracoviště vlastníci fundus kameru, či elektroretinograf, kterými lze diagnostikovat onemocnění ještě před vlastními klinickými příznaky.

DNA – PRA

Onemocnění PRA, progresivní retinální atrofie, se projevuje degenerací oční sítnice. Dochází k postupnému odumírání světločivných buněk sítnice (retiny), protože nejsou dostatečně cévně zásobené. Nemoc je dědičná.

Tento genetický test provádějí specializované kliniky v zahraničí. Náš klub pravidelně pro své členy pořádá slevovou akci pro testování australských honáckých psů. Kontakty na laboratoře naleznete v odkazu "PRA a Prcd test pro australské honácké psy" na této stránce.

DNA - PLL

Luxace čočky (luxatio lentis) je oční vada spojena s dislokací čočky vedoucí až k oslepnutí. Čočka je v oku fixována vlákny závěsného aparátu, při jejich poškození dochází k dislokaci čočky z fossa hyaloidea (mělká jamka pro čočku v přední straně sklivce) do přední nebo zadní oční komory popř. sklivce. Dislokace čočky může nastat i následkem úrazu. Dědičná forma je způsobena defektní fixací vláken čočky - uvolnění vláken způsobí posunutí čočky následkem je zelený oční zákal a ztráta zraku.

Genetický test odhalí pouze přítomnost nebo nepřítomnost donorové nestříhové mutace genu ADAMTS17, která je v současné době považována za příčinu PLL. Provedený test nevyloučí možnost jiné formy PLL ani neumožní odhalit propuknutí choroby u případných přenašečů mutace.

Obecná dědičnost PLL je považována za autosomálně recesivní, proto většina přenašečů mutace ADAMTS17 v průběhu celého života neonemocní. Vzhledem ke zjištěným údajům studie malé procento přenašečů PLL onemocní, choroba se rozvine u 2-20% přenašečů mutace (předpoklad se blíží spíše k dolní hranici rozsahu). Vzhledem k tomu, že nelze odhalit příčinu propuknutí choroby je doporučeno přenašeče v průběhu života sledovat a pravidelně oftalmologicky vyšetřovat (cca každých 6-12 měsíců od 2 let věku). Incidence přenašečů v rámci plemen může být vysoká, je doporučeno jedince s genotypem N/P (přenašeč mutace) v chovu kryt pouze jedincem s genotypem N/N (bez přítomnosti mutace).

U jedinců, u kterých byly zjištěny 2 kopie mutovaného genu (P/P), lze v průběhu života očekávat propuknutí PLL onemocnění. Doporučuje se sledování oftalmologem, aby klinické příznaky byly zachyceny co možná nejdříve.

Tento genetický test provádějí specializované kliniky v zahraničí. Náš klub pravidelně pro své členy pořádá slevovou akci pro testování australských honáckých psů.

SPONDYLOZA

Velmi zjednodušeně se jedná o degenerativní onemocnění páteře, které vede ke vzniku výrůstků/ostruh na obratlech. Tyto výrůstky časem začnou vytvářet můstky, načež může dojít až ke srůstu páteřních obratlů. Jedná se o artritické onemocnění a proto je nutné očekávat, že se časem projeví i typické příznaky pro toto onemocnění. Je jím např. snížená hybnost páteře a bolestivost, která se často zhoršuje při změnách počasí nebo prochlazení. SA je také vada, která se sleduje i při chovu boxerů a je částečně geneticky predisponovaná, u ACD se s SA setkáváme ojedinelé.

Zpracovala: Andrea Daňková

Zdroje: MVDr. Jiří Beránek, klinika ABClinic, klinika Jaggy, laboratoř Genomia, Vetcentrum Stodůlky, Komora veterinárních lékařů, Klub chovatelů leonbergerů.